

Tabel centralizator al propunerilor și observațiilor referitoare la propunerea de ordin privind aprobarea regulilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și a regulilor de decontare aplicabile, rezultate din prima consultare publică:

Participant la piață	Propunere ANRE	Propuneri și observații participanți la piață	Răspuns ANRE
OPCOM SA	Observație generală	<p>Față de prevederile din art.8, apreciem că sunt necesare totodată și dispoziții vizând relațiile contractuale pe piața cu amănuntul, între furnizori și clienții finali, aceștia din urmă fiind primii afectați de starea de colaps a sistemului, de deficitul de putere, lipsa rezervelor de servicii de sistem, aplicarea măsurilor de deconectare manuală și automată de consum. Având în vedere consecințele datorită nealimentării cu energie electrică a clienților finali, există riscul ca aceștia să se adreseze instanțelor de judecată pentru recuperarea eventualelor pagube generate de neasigurarea consumului de energie electrică contractat/prognozat.</p> <p>In vederea evitării unor posibile interpretări/acțiuni în instanță din partea participanților la piața angro, apreciem necesitatea introducerii în cuprinsul capitolului nr. 8 a unor dispoziții clare/concrete care vor trebui preluate atât de partenerii contractuali în vederea actualizării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiate pe piața angro, cât și de către OPCOM SA, în calitate de administrator al piețelor centralizate de energie electrică în vederea actualizării: - Convențiilor de participare la diferitele piețe centralizate de energie electrică, încheiate între OPCOM SA, și participanții la piețele centralizate respective. <p>De asemenea în vederea evitării unor posibile interpretări/acțiuni în instanță din partea participanților la piață considerăm necesară introducerea în cuprinsul capitolului 8 a unor dispoziții care să menționeze „procedurile de stabilire a plăților” referite, necesar a fi actualizate, precum și modificările avute în vedere de Autoritatea competentă.</p>	Prevederile referite nu au legătură cu proiectul de ordin supus consultării publice.
	Observație generală	Față de situațiile menționate la art.8 lit. a)-lit.c) reiterăm și pe această cale propunerea pe care am susținut-o în cadrul	Nu se accepta. Suspendarea conform Regulamentului E&R este

		<p>întâlnirilor online pe marginea acestui document, respectiv obținerea de către OTS a certificatului de Forță Majoră, care poate fi considerată în condițiile în care sistemul este în stare de colaps. Invocarea Forței Majore în Contractele de vânzare-cumpărare a energiei electrice/ Convntiilor de participare la piețele centralizate administrate de OPCOM SA, ar absolvi toate părțile de obligații și ar evita posibilele acțiuni în instanță ale participanților afectați în intervalul de timp în care SEN a fost în colaps.</p>	<p>diferită de situația de forță majoră care este definită și are alte autorități responsabile.</p>
	Observație generală	<ul style="list-style-type: none"> Apreciem necesitatea precizării operatorului responsabil pentru fiecare din activitățile prevăzute în prezentul document. 	<p>Se acceptă și se completează proiectul de ordin în consecință.</p>
OPCOM	Observație generală	<ul style="list-style-type: none"> Proiectul de Ordin conține referiri la dispozițiile „Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de RSF” și ale „Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea”, documente care la această dată nu sunt aprobate de către ANRE. 	<p>Proiectul de ordin va fi aprobat simultan cu proiectul de ordin referit.</p>
OPCOM	Observație generală	<ul style="list-style-type: none"> Cu toate că în art. 1 și în art. 35 sunt referiri de principiu la „reguli pentru decontarea energiei de echilibrare” și titlul Capitolul 7 este „Reguli de calcul și decontare a energiei de echilibrare și a dezechilibrelor PRE...”, totuși în acest capitol nu există prevederi pentru „regulile de calcul și decontare a energiei de echilibrare pentru intervalele de timp ale pieței în care activitățile pieței sunt suspendate.” 	<p>Se acceptă. Se va reformula.</p>
OPCOM	Observație generală	<ul style="list-style-type: none"> Considerăm necesar, în vederea evitării unor posibile confuzii, utilizarea pentru valorile măsurate aferente PRE a terminologiei prevăzute în „Ordinul președintelui ANRE nr.62/31.03.2020 pentru aprobarea Regulilor comerciale privind colectarea, prelucrarea și transmiterea valorilor măsurate de energie electrică” . 	<p>Se acceptă.</p>
Anexa la Ordin			
OPCOM	Art. 4 În înțelesul specific prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele	<p>Propunem eliminarea abrevierilor care nu sunt utilizate în textul documentului (de exemplu ENTSO-E, OR) și înlocuirea abrevierii ID - interval de dispecerizare cu interval de decontare, precum și utilizarea acestei abrevieri în capitolul 7</p>	<p>Se acceptă.</p>

	semnificații:	„Reguli de calcul și decontare..”, în loc de interval de timp.	
	Capitol 1	Propunem reformularea titlului Capitolului 1 în „Scop și domeniu de aplicare” conform ordinii articolelor conținute.	Se acceptă.
	Art. 2 Operatorul de transport și de sistem asigură continuitatea tranzacțiilor cu energie și poate suspenda activitățile de piață și procesele aferente acestora doar în ultimă instanță în condiții clare, obiective și armonizate conform situațiilor, criteriilor și procedurilor stabilite în prezentul document. În acest sens se va face distincția între funcționarea piețelor și măsurile de ordin tehnic necesare pentru rezolvarea anumitor situațiilor generate de stările sistemului electroenergetic definite în Regulamentul (UE) 2017/2196 cum ar fi în cazul preluării conducerii de către operatorul de transport și de sistem a programului de dispecerizare aspect care nu conduce neapărat la suspendarea tuturor activităților de piață.	Având în vedere faptul că dispozițiile art.2 nu au relevanță nici pentru scop și nici pentru domeniul de aplicare, propunem ca enunțul acestui articol care conține numai principii să fie integrat în capitolul 4 la titlul „Prevederi generale”.	Se acceptă
OPCOM	Art 12. Modul în care TEL convertește, în conformitate cu	Art.12 precizează faptul că „definirea intervalului de timp care trebuie respectat pentru fiecare parametru, înainte de a începe	Se acceptă parțial. Intervalul de timp definit este „imediat după

	<p>art. 36 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2017/2196, situațiile menționate la art. 35 alin (1) din Regulamentul (UE) 2017/2196, în parametrii definiți în funcție de condițiile enumerate în art. 8 precum și definirea intervalului de timp care trebuie respectat pentru fiecare parametru, înainte de a începe procedura de suspendare a activităților de piață sunt prezentate în anexa 1 la prezentul document.</p>	<p>procedura de suspendare a activităților de piață” este prezentată în anexa 1, dar în anexa menționată nu se regăsesc intervalele de timp referite.</p>	<p>declararea stării de colaps” și a fost completat în toate rubricile tabelului.</p>
OPCOM	<p>Art 13 În termen de 30 de zile de la restabilirea activităților de piață TEL elaborează un raport, conținând explicații privind raționamentul, punerea în aplicare și impactul suspendării pieței și referințele privind conformarea cu prevederile prezentului document. TEL va transmite raportul la ANRE și îl va pune la dispoziția entităților menționate la art. 29, la cerere. Raportul se elaborează în limba română și engleză.</p>	<p>Art.13 Propunem ca dispozițiile din acest articol să fie introduse la sfârșitul capitolului 5 (Restabilirea activităților de piață), similar art.37 alin.(7) din Regulamentul (UE)2017/2196 și reformularea corespunzătoare dispozițiilor din Regulamentul menționat, după cum urmează: „În termen de 30 de zile de la restabilirea activităților de piață TEL elaborează un raport, conținând explicații detaliate a justificării privind raționamentul, punerea în aplicare și a impactului suspendării activităților de piațăpieței și o trimitere la respectarea normelor privind suspendarea și restabilirea activităților de piațăreferințele privind conformarea cu prevederile prezentului document. TEL va transmite raportul la ANRE și îl va pune la dispoziția entităților menționate la art. 29, la cerere. Raportul se elaborează în limba română și engleză.”</p>	<p>Se acceptă</p>
OPCOM	<p>Art. 14 TEL decide în funcție de starea sistemului și, criteriile descrise la art. 8 care dintre activitățile de piață vor fi suspendate precum și,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Propunem următoarele reformulări: a) <i>„transmiterea de date și asigurarea capacității interzonale pentru alocarea capacității aferente cuplării</i> 	<p>Se acceptă.</p>

	<p>perioda suspendării în coordonare cu părțile implicate. Următoarele activități de piață pot fi suspendate de către TEL:</p> <p>a) transmiterea de date și asigurarea capacității interzonale pentru alocarea capacității aferente cuplării piețelor intrazilnice la granițele zonei de ofertare corespunzătoare pentru fiecare unitate de timp a pieței atunci când se preconizează că sistemul de transport nu va fi readus la starea normală sau de alertă;</p> <p>e) furnizarea programelor de producție, programelor de consum și de schimburi comerciale interne/externe către TEL conform art. 111 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485.</p>	<p><i>intrazilnice la granițele zonei de ofertare corespunzătoare</i></p> <p><i>fiecare interval de decontare ~~unitate de timp~~ al pieței atunci</i></p> <p><i>preconizează că sistemul de transport nu va fi readus normală sau de alertă;</i></p> <p>.....</p> <p>e) <i>furnizarea de către PRE a programelor de producție, programelor de consum și de schimburi comerciale interne/externe conform art. 111 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485.</i></p>	
<p>OPCOM</p>	<p>Art.19 Responsabilitățile TEL prevăzute în Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru PRE și Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de RSF sunt suspendate în cazul stării de colaps și</p>	<p>Art 19 și art 36 conțin referiri la dispozițiile „Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de RSF” document care la această dată nu este aprobat de către ANRE.</p>	<p>Nu se acceptă. Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de RSF și Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea vor fi aprobate în același moment cu prezentul proiect de ordin.</p>

	<p>restaurare din starea de colaps a SEN fără a aduce un prejudiciu părților respective conform acestor Reguli de suspendare și decontare.</p> <p>Art.36 Pentru celelalte situații prevăzute la art 8 respectiv stare de urgență a SEN, procesul de restaurare a SEN din starea de urgență sau indisponibilitatea instrumentelor și mijloacelor de comunicare necesare pentru ca TEL să faciliteze activitățile pieței, în cazul suspendării activităților de piață vor fi aplicate regulile de decontare din Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru PRE și Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de RSF</p>		
<p>OPCOM</p>	<p>Art.22 ODDPRE nu aplică prevederile din Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrare pentru perioada în care activitățile de piață au fost suspendate în cazul stării de</p>	<p>Art.22, Art.39 și Art.40 conțin referiri la dispozițiile „Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea”, document care la această dată nu este aprobat de către ANRE.</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea explicațiile de la articolul precedent.</p>

colaps și restaurare din starea de colaps.

Art.39 Pe perioada de suspendare a tuturor activităților de piață în condițiile prevăzute la art 35, PRE nu este responsabil să își mențină portofoliul în echilibru, deoarece acest lucru ar putea reduce eficiența pentru a restabili rețeaua de transport la starea normală sau de alertă. TEL va comunica în mod clar din ce moment PRE nu este responsabil să-și păstreze portofoliul în echilibru și apoi din ce moment PRE va fi din nou responsabil. Acest lucru nu înseamnă că PRE este eliberat de obligațiile sale neafectate în temeiul Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea, inclusiv, dar nu limitat la obligația de a dispune de mijloacele de comunicare necesare.

Art.40 Pe perioada de suspendare a activităților de piață conform prevederilor art 35, ODDPRE nu va calcula

	dezechilibre PRE, în baza Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea.		
OPCOM	Art 22 ODDPRE nu aplică prevederile din Regulamentul privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrare pentru perioada în care activitățile de piață au fost suspendate în cazul stării de colaps și restaurare din starea de colaps.	<i>Art.22 Propunem următoarea reformulare: „ODDPRE nu aplică prevederile din .... pentru intervalele de decontare perioada în care activitățile de piață au fost suspendate ....."</i>	Se acceptă.
OPCOM	Art.1 Prezentul document are drept scop stabilirea condițiilor, regulilor și procedurilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și de decontarea dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare aplicabile, în situațiile în care sistemul electroenergetic se află în stare de urgență, de colaps și de restaurare. Art. 24 TEL, în coordonare cu OPEED și cu OTS din CCR din care face parte, lansează procedura	Art.1 și art.24 conțin referiri la procedura pentru restabilirea activităților de piață suspendate, totuși capitolul 5 dedicat restabilirii activităților de piață conține numai prevederi generale. Propunem completarea prevederilor capitolului 5 cu dispozițiile corespunzătoare din art.37 din Regulamentul (UE)2017/2196, precum și completarea cu dispozițiile art.13 reformulat în conformitate cu prevederile art.37 alin. (7) din regulamentul menționat	Se acceptă. Se va completa.

	pentru restabilirea activităților de piață suspendate care poate fi secvențial sau simultan.		
OPCOM	<p>Art. 37 Pentru intervalele de decontare în care se suspendă toate activitățile de piață în condițiile prevăzute la art. 35 se suspendă efectele obligațiilor părților de livrare a energiei electrice, respectiv de plată a acesteia, cuprinse în contractele/convențiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiate pe piața angro, cu excepția celor pe piața de echilibrare și a celor de asumare a responsabilității echilibrării.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Referitor la prevederea prin care se suspendă plățile obligațiilor aferente tranzacțiilor realizate, precizăm faptul că în Piața pentru Ziua Următoare, în ziua de tranzacționare (dacă este și zi bancară lucrătoare) până la ora 15:00, pe baza Notelor de decontare zilnice, se stabilesc automat Instrucțiunile de direct debit (IDD) și se transmit la BCR prin aplicația informatică dedicată. <p>IDD intrabancare se execută imediat, iar IDD interbancare se execută prin TRASN Fond, de asemenea în aceeași zi. Astfel, în ziua de tranzacționare, în condițiile în care aceasta este zi bancară lucrătoare, sunt debitate conturile participanților care au înregistrat obligații de plată nete la nivelul zilei de livrare, urmând ca în ziua bancară lucrătoare următoare să fie creditat Contul Central al PZU și imediat să se realizeze creditarea conturilor participanților la PZU care au înregistrat drepturi nete de încasare la nivelul zilei de livrare.</p> <p>Astfel în eventualitatea că SEN intră în colaps este posibil ca, la ora respectivă, toate plățile și încasările să fi fost deja efectuate, pentru livrările din ziua respectivă. Trebuie precizat că dispozițiile de ordin general din documentul supus consultării publice nu constituie un temei legal pentru recuperarea contravalorii sumelor deja plătite/încasate către/de la Participanții la PZU, în condițiile în care Convenția de participare la PZU și Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare nu sunt avizate de către ANRE.</p>	Nu se acceptă. Convențiile trebuie actualizate conform prevederilor prezentului proiect de ordin.
	<p>Art. 41 În vederea stabilirii obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare pentru PRE pentru perioada de suspendare a activităților de piață în condițiile prevăzute la</p>	<p>Art.41 Propunem reformularea cu respectarea următoarelor principii:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definirea prețului de restabilire; Introducerea unor dispoziții privind modul de calcul al drepturilor de încasat ale FSE/obligațiilor de plată ale OTS pentru cantitatea de energie electrică livrată în intervalele de 	Se acceptă reformularea fără luarea în considerare a dezechilibrelor.

	<p>art 35 se aplică următoarele reguli:</p> <p>a. Prețul de restabilire care va fi plătit/primit de PRE pentru energia injectată sau extrasă din perimetrul său se calculează ca media aritmetică ale prețurilor de închidere rezultate din cuplarea PZU pe o perioadă de 30 zile anterioare zilei în care a fost dispusă suspendarea activităților de piață. Acest preț calculat de ODDPRE rămâne fix pe toată durata perioadei de suspendare și va fi publicat pe pagina de internet a ODDPRE.</p> <p>b. Dispozițiile de dispecer de reducere a puterii nu conduc la obligații de plată ale FSE/TEL.</p> <p>c. Notificările de program transmise de PRE pentru intervalele de timp în care au fost suspendate activitățile de piață vor fi anulate.</p> <p>d. Valoarea energiei extrase din perimetrul PRE se decontează ca obligație de plată a TEL către PRE respective, la prețul de restabilire. Valoarea energiei extrase reprezintă valoarea fizică măsurată pe conturul PRE de către OM.</p> <p>e. Valoarea energiei injectate în perimetrul PRE-uri</p>	<p>decontare în care SEN a fost în colaps, respectiv în restaurare după colaps, precum și entitatea responsabilă pentru stabilirea obligațiilor de plată ale OTS/drepturilor de încasat ale FSE;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Precizarea operatorului care are responsabilitatea anulării Notificărilor de program transmise de PRE; - Apreciem că obligațiile de plată /drepturile de încasat ale unui PRE, pentru fiecare ID în care SEN a fost în colaps, respectiv în restaurare după colaps se determină prin aplicarea prețurilor de restabilire la dezechilibrul cantitativ al PRE-ului respectiv; astfel, în cazul în care prețul de restabilire este pozitiv, dacă PRE înregistrează dezechilibre negative, atunci PRE va avea obligații de plată, iar dacă va înregistra dezechilibre pozitive va avea drepturi de încasare. În acest sens vă propunem următoarele reguli de calcul: <ul style="list-style-type: none"> o Având în vedere faptul că se va aplica același preț atât pentru producția netă agregată la locurile de producere ale producătorilor cât și pentru consumul net agregat la locurile de consum ale consumatorilor pentru care respectiva PRE și-a asumat responsabilitatea echilibrării (probabil că aceasta este semnificația care s-a avut în vedere în cuprinsul acestui articol în referirea la energia injectată sau extrasă din perimetrul unei PRE), propunem definirea Poziției netă măsurate (PNM) a unei PRE, utilizată ca și în prezent ca fiind: <ul style="list-style-type: none"> a) Producția netă agregată la locurile de producere ale producătorilor pentru care respectiva PRE și-a asumat responsabilitatea echilibrării, minus b) Consumul net agregat la locurile de consum ale consumatorilor pentru care respectiva PRE și-a asumat responsabilitatea echilibrării; <ul style="list-style-type: none"> o Propunem ca Poziția netă contractuală (PNC) să cuprindă exclusiv cantitatea de energie electrică livrată de FSE, pentru care PRE-ul respectiv și-a asumat responsabilitatea echilibrării, în intervalele de decontare în care SEN a fost în colaps, respectiv în restaurare după colaps. o Dezechilibrul cantitativ al PRE va fi calculat cu formula: $PNM - PNC$ unde PNM, PNC vor avea semnificațiile prezentate 	
--	---	--	--

	<p>se decontează ca obligații de plată ale PRE respective către TEL, la prețul de restabilire. Valoarea energiei extrase reprezintă valoarea fizică măsurată pe conturul PRE de către OM.</p> <p>f. În vederea asigurării neutralității financiare a TEL diferența dintre suma costurilor cu achiziția de energie injectată de UFR/GFR la prețul de restabilire precum și costurile cu energia importată ca rezultat al unei strategii de repunere sub tensiune de sus în jos, și suma veniturilor din vânzarea energiei pentru întreaga perioadă de suspendare a pieței conform art. 8 alin. (a) și (c) se recunosc de ANRE în metodologia de stabilire a tarifelor de transport.</p>	<p>anterior.</p> <p>În vederea efectuării calculelor dezechilibrelor cantitative propuse este necesar ca OTS să transmită la ODDPRE (suplimentar VM/VMA transmise de OMEPA) informații privind cantitățile de energie electrică de echilibrare livrată de UFR/GFR/FSE în intervalele de decontare în care SEN a fost în colaps, respectiv în restaurare după colaps.</p>	
--	--	--	--